

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1868-06-10)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1868-06-10)", i *Julius Lange - breve fra hans ungdom*, Nordiske, s. 166. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252486-000-shoot-L0022524860000031.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Julius Lange - breve fra hans ungdom

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Rom. Piazza Barberini 2, d. 10. Juni 1868.

Kjære Ven! Jeg havde længe tænkt paa at skrive Dig til, ja jeg havde engang begyndt paa et Brev — s. 167det er, som mine Venner bekjendt, et af de skjønneste Træk i min Karakter, at jeg somme Tider begynder paa Breve, som aldrig bliver færdige — men saa kasserede jeg det, skjønt det maaske kunde være lige saa godt som de andre Breve, man faar fra mig. Saa blev jeg paany manet om mit Forehavende af de danske Aviser. Først tænkte jeg paa at trøste Dig i den Sorg, som det maa have forvoldt et følende Hjerter at blive af ingen mindre end Clemens Petersen selv (selve Clemens Petersen!!) erklæret for «en lille vingeløs Flane, som ikke har Sans for nogen Ting» osv. osv. Det er her i denne «evige» Stad noget af det Lystigste og Fornøjeligste at se i de danske Blades Laterna magica først Bille æde Ploug, dernæst Ploug æde Bille, kjære gamle velkjendte Skuespil, som vil fortsætte sig om ikke i al Evighed, saa dog saa længe som Ploug og Bille existerer og fører deres Pen og deres Ris — til Skade for Ingen og til Gammen og Lyst for enhver gammel Kjøbenhavner. Men at se Clemens Petersen tordne og lyne i det Fjerne, at se ham vugge Mjølner i sin Haand, at se ham rynke Brynene, hæve sin Højre, sin forfærdelige Højre, udslynge Hammeren og — slaa fejl; o det er et frygtelig-komisk Skuespil. Ellers tænker jeg at «vor Clemens» (som Fru Heiberg kalder ham) befinder sig rigtig i sit Es i denne Tid i Kjøbenhavn mellem sine tre Faddere og Patroner: Bjørnson, Rasmus Nielsen og Ploug.

Saa blev jeg mindet om Dig ved at se en Anmeldelse s. 168af Dig i Dagbladet af Brøchners Bog — i hvilken jeg blandt Andet glædede mig over, at Du ingen Lynafledere stillede op imod Clemens. Jeg antager, at din Artikel var vel skikket til at slaa noget Vand i den koghede Begejstring, hvori der spekuleres fra den Rasmus Nielsen'ske Side, og det glædede mig meget at se en varm Udtalelse om Brøchner's ædle Person, som er kommet saa utilladelig til at staa i Skyggen i Modsætning til de blændende «Reflexionsfordoblinger», hvori Rasmus Nielsen med kunstig anbragte Spejle er bleven stillet.

Fremdeles saa jeg i Fædrelandet og andre Blade averteret Æsthetiske Studier af G. Brandes, og jeg kan næsten sige, at jeg læste Bogen ved at se Indholdsfortegnelsen. Dette er en liden Finte til Dig, fordi det Allermeste af det synes at være over Aar og Dag gammelt. Det undrede mig især, at Du ikke havde fortsat din Afhandling om det Komiskes Theori, som Du jo tænkte Dig engang som Doktordisputats. Jeg véd vel ikke, om Du vil fortsætte den; men det er dog et farligt Tegn, at Du udgiver to Kapitler af den nu. Bogen meldte sig derfor (som Bog betragtet) ikke som nogen Produktion, i alt Fald ikke i mine Øjne; dog jeg troer, at det er en god Bog, og jeg haaber, at Du vil høste Gavn og Ære af den.

Men Pen og Blæk skildrer ikke min Overraskelse, da jeg igaar hændelsesvis fik fat paa det norske Morgenblad oppe i den skandinaviske Forening, — jeg ser aldrig de norske Blade uden af en Hændelse — s. 169og saa' der en literær Correspondance fra Danmark, hvori fandtes en meget anerkjendende Omtale af Bogen med det paafaldende Tilføjende, at den var dediceret til Julius Lange, hvilken Person, da han nøjere bestemtes som Kunstkritiker, rimeligvis er identisk med Undertegnede. Kjære Ven! Hvad er nu det for nogen Narrestreger? Jeg synes, at Du kunde have ventet med at gjøre mig en slig Ære, til jeg var bleven Konferensraad, hvilket jeg maaske nok bliver. Jeg erindrer, at jeg engang havde det Forsæt, der gik samme Vej som adskillige andre menneskelige Forsætter, at udgive en Bog og dedicere den til gamle Puggaard, som havde den ubestridelige Fortjeneste af mig at have taget mig med til Rom; men jeg vil tilstaa ærligt, at jeg ikke har havt den Tanke at udgive en Bog for det Første og dedicere den til Dig. Jeg vilde vente til Du var bleven Konferensraad, og til jeg efter dit Navn paa Dedicationsbladet kunde have tilføjet en Række af ti Linier: Medlem af osv. osv. osv. osv. (hundrede lærde Selskaber). Da jeg ikke er Medlem af Andet end Samfundet i al Almindelighed, synes jeg, at mit Navn maa staa saa underlig bart, og ikke afgive det tilbørlige Smykke for en pæn Bog paa det Gyldendalske Forlag, Thieles Bogtrykkeri (?). Mit Navn er min Sjæl saa flovt paa mine Vegne, at det gjerne, hvis det ikke var godt prentet, hvor det staar, vilde blive ganske magert i Typerne og krybe sammen i et Hjørne eller om paa Bagsiden af Bogen; rødme gjør det dog ikke, da røde s. 170Bogstaver vilde være endnu inere pralende; det vilde hellere blegne, dog uden at blive ganske hvidt. — Men nu ret Alvor og Spøg til Side! Da jeg læste det, havde jeg naturligvis adskillige blandede Følelser. Jeg blev rørt paa min Side-Forfængelighed, der hvor Kildrepunktet ligger paa den menneskelige Sjæl. Der vilde jeg dog være bleven mere rørt, hvis Du havde været Konferensraad; desuden ledsages slige Følelser hos mig altid af et Nag over, at det er Andre, som gjør mig Ære, og at jeg gjør saa Fandens lidt for det selv. Jeg blev dog endnu mere rørt paa min Venskabsprisk, over at Du virkelig gjør saa meget ud af mig, at Du vil have mit Navn sammen med dit paa saadan en Bog. Du er jo ogsaa ikke alene min bedste Ven, men snart den Eneste — Gud bedre det! — af dem, som jeg har levet mit Ungdomsliv med; ja jeg har i Grunden (med Undtagelse af min egen og min Hustrus Slægt) kun meget faa, som bryder sig rigtig personligt om mig hjemme.

Ak havde mit Navn bare en Kaabe paa med et langt Slæb, eller i alt Fald kun en lille Skjorte; jeg føler saadan en frysende Fornemmelse i det ved at det er saa bart.

Jeg har endnu ikke takket Dig for dit Besøg hos Ussing og dine bona officia med min Ansøgning, som jeg hører skal have baaret de forventede Frugter. Altsaa Tak. Dit sidste Brev indeholdt meget at tænke over i en anden Retning, hvilket dannede Hovedindholdet af de kasserede Sider, som jeg havde skrevet s. 171til Dig. Skal Du ikke snart ud at rejse?

Jeg arbejder paa en lille kort Afhandling om et Punkt i den antike Plastik. Afhandlingen bliver som sagt kun kort. men Forstudierne er ikke saa korte. Den er egentlig heller ikke saa ganske betydningsløs — naar jeg selv skal sige det — men dens Betydning eller rettere dens Skjæbne afhænger af den ganske tvivlsomme Sag, om andre Mennesker vil se (netop se) Tingene ligesom jeg. Jeg maa trøste mig med en meget stærk Overbevisning hos mig selv om at jeg ser rigtigt paa Tilfældet. Den bliver ifølge Sagens Natur ganske ulæselig for Folk, som ikke er vel bevandrede i Tingene hernede og andre Steder. *)

Imorgen skal jeg ud at se Paven bæres i Procession med et Par forlorne Ben. Han skulde nemlig knæle, den gamle Rad, men er for gammel og sidder ned; der bliver da med ægte kirkelig-romersk Opfindsomhed meget net heftet et Par forlorne Ben bag paa ham. Det er det, som man kalder den katholske Religion.